

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών» (γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)

(2011/C 44/14)

Εισηγητής: ο κ. NYBERG

Στις 18 Φεβρουαρίου 2010 και σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 2 του Εσωτερικού Κανονισμού της, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να καταρτίσει γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα

Φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.

Το ειδικευμένο τμήμα «Οικονομική και Νομισματική Ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 23 Ιουνίου 2010.

Κατά την 464η σύνοδο ολομέλειάς της, της 14ης και 15ης Ιουλίου 2010 (συνεδρίαση της 15ης Ιουλίου 2010), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 121 ψήφους υπέρ, 55 ψήφους κατά και 7 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Σύνοψη και συμπεράσματα

1.1 Η συνολική αξία όλων των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών αυξήθηκε από περίπου 15 φορές την αξία του παγκοσμίου ΑΕγχΠ το 1990 σε περίπου 70 φορές το 2007⁽¹⁾. Σχεδόν καμία μεταβολή δεν έχει σημειωθεί στην αξία των άμεσων συναλλαγών ως προς το ΑΕγχΠ, επομένως αυτός ο τετραπλασιασμός των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών αφορά σχεδόν αποκλειστικά τα παράγωγα προϊόντα, κυρίως τα παράγωγα επιτοκίων. Το δεύτερο εξάμηνο του 2008 σημειώθηκε μείωση του όγκου των συναλλαγών σε παράγωγα, ωστόσο ο όγκος αυτός αυξήθηκε εκ νέου το πρώτο εξάμηνο του 2009. Η συμπεριφορά του χρηματοπιστωτικού τομέα δεν φαίνεται να έχει αλλάξει ιδιαίτερα.

1.2 Το 2007 στον χρηματοπιστωτικό τομέα –κύρια αποστολή του οποίου είναι να στηρίζει την πραγματική οικονομία– αναλογούσε το 40 % όλων των εταιρικών κερδών στις ΗΠΑ, ενώ το μερίδιό του επί του ΑΕγχΠ ήταν μόλις 7 %. Επίσης, παρατηρείται συγκέντρωση των δραστηριοτήτων σε λίγες αγορές –κυρίως στο Λονδίνο και στη Νέα Υόρκη– και σε μικρό αριθμό πολύ μεγάλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Τεράστια χρηματικά ποσά διοχετεύθηκαν σε αυτόν τον τομέα με σκοπό τη διάσωση των ιδρυμάτων αυτών από την κατάρρευση, γεγονός που οδήγησε σε πρωτοφανή δημοσιονομικά ελλείμματα.

1.3 Ένας φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (ΦΧΣ) θα μπορούσε να έχει καθοριστικό αντίκτυπο στη συμπεριφορά των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, μειώνοντας τον αριθμό των ιδιαίτε- ρως βραχυπρόθεσμων χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, οι οποίες είναι συχνά συναλλαγές υψηλού κινδύνου.

1.4 Η ΕΟΚΕ τάχθηκε καταρχήν υπέρ της ιδέας του ΦΧΣ στη γνωμοδότησή της σχετικά με την έκθεση de Larosière⁽²⁾: «Η ΕΟΚΕ κρίνει ότι είναι απαραίτητη η μετάβαση από τη βραχυπρόθεσμη στη μακροπρόθεσμη προοπτική, όπου η πριμοδότηση δεν βασίζεται στην κερδοσκοπία. Προς τούτο, η ΕΟΚΕ στηρίζει την ιδέα της φορολό- γησης των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών». Με την παρούσα γνω- μοδότηση, η ΕΟΚΕ επιθυμεί να συμμετάσχει στις τρέχουσες συζη- τήσεις σχετικά με τον φόρο αυτό και να αναλύσει περαιτέρω τους στόχους και τις επιπτώσεις του.

1.5 Η αρχική πρόταση για έναν φόρο επί των συναλλαγών τί- των διατυπώθηκε από τον J.M. Keynes το 1936 με σκοπό τη μείωση της αποσταθεροποιητικής κερδοσκοπίας επί των μετοχών και την ενίσχυση των μακροπρόθεσμων βασικών μεγεθών για τις τιμές των μετοχών. Τη δεκαετία του '70 η ιδέα αυτή αναπτύχθηκε περαιτέρω από τον James Tobin, στόχος του οποίου ήταν η επι- βράδυνση της χρηματοπιστωτικής αγοράς και η μεγαλύτερη ευθυ- γράμμιση της με την πραγματική οικονομία με την επιβολή ενός φόρου επί των διεθνών άμεσων συναλλαγών συναλλάγματος. Ο στόχος του φόρου αυτού συμπίπτει με έναν από τους στόχους που εξετάζονται επί του παρόντος, ήτοι τη μείωση των βραχυπρόθε- σμων συναλλαγών.

1.6 Ο Tobin πρότεινε τα έσοδα από τον εν λόγω φόρο να αποδίδονται στο ΔΝΤ ή στην Παγκόσμια Τράπεζα, μολονότι τα φορολογικά έσοδα δεν ήταν το βασικό ζητούμενο κατά τον ίδιο: «Όσο περισσότερο επιτυγχάνονται οι οικονομικοί στόχοι που απο- τελούσαν το πρωταρχικό μου κίνητρο ... τόσο λιγότερα θα είναι τα έσοδα από τον φόρο ...».

1.7 Η ιδέα ενός φόρου επανήλθε στο προσκήνιο με τη χρημα- τοπιστωτική κρίση του 2008, αυτήν τη φορά για όλες τις χρημα- τοπιστωτικές συναλλαγές μεταξύ χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

1.8 Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, ο πρωταρχικός στόχος του ΦΧΣ θα πρέπει να είναι η αλλαγή της συμπεριφοράς του χρηματοπιστω- τικού τομέα με τη μείωση των βραχυπρόθεσμων κερδοσκοπικών χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Με αυτόν τον τρόπο, οι δραστη- ριότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα μπορούν να λειτουργούν μέσω του μηχανισμού τιμών της αγοράς. Ορισμένες από αυτές τις συναλλαγές έχουν χαρακτηριστεί κοινωνικά άχρηστες από τον Λόρδο Turner (Βρετανική Αρχή Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών). Το επιθυμητό αποτέλεσμα μπορεί να επιτευχθεί, εφόσον ο ΦΧΣ πλήττει περισσότερο τις πιο συχνές συναλλαγές.

1.9 Εάν ο ΦΧΣ μειώσει σημαντικά τον όγκο των βραχυπρόθε- σμων συναλλαγών σε τίτλους και παράγωγα, θα μειώσει και τα κέρδη στον χρηματοπιστωτικό τομέα, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει σε μείωση των πρόσθετων αμοιβών (bonus), αλλά και σε περιορισμό των φορολογικών εσόδων. Ο παραδοσιακός τρα- πεζικός τομέας, ο οποίος βασίζεται στον δανεισμό προς επιχειρήσεις

⁽¹⁾ Στοιχεία της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών.

⁽²⁾ Έκθεση της ομάδας de Larosière - ΕΕ C 318/11, 23.12.2009, σ. 57.

και νοικοκυριά και χρηματοδοτείται από τις καταθέσεις και του οποίου τα κέρδη προκύπτουν από τη διαφορά των επιτοκίων, δεν θα θιγεί. Αυτού του είδους οι τραπεζικές συναλλαγές θα μπορούσαν να αποτελέσουν εκ νέου τον βασικό στόχο του χρηματοπιστωτικού τομέα, όπου οι καταθέσεις αξιοποιούνται με τον καλύτερο τρόπο σε επενδύσεις. Οι νέες χρηματοπιστωτικές δυσκολίες κατά το 2010 και η αναζήτηση μεθόδων χρηματοδότησης για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων μελλοντικών χρηματοπιστωτικών κρίσεων από το ΔΝΤ και την ΕΕ δεν θα πρέπει να μας στερήσουν αυτήν την ευκαιρία βελτίωσης του χρηματοπιστωτικού τομέα και απομάκρυνσής του από τη βραχυπρόθεσμη προοπτική.

1.10 Ο δεύτερος στόχος του ΦΧΣ είναι η συγκέντρωση δημόσιου χρήματος. Αυτή η νέα πηγή εσόδων θα μπορούσε να χρησιμεύσει για τη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες, για τη χρηματοδότηση των πολιτικών για το κλίμα στις αναπτυσσόμενες χώρες ή για την ελάφρυνση των δημόσιων οικονομικών. Το τελευταίο αυτό σημείο συνεπάγεται επίσης ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας θα επιστρέψει τις κρατικές ενισχύσεις. Μακροπρόθεσμα, τα έσοδα από τον φόρο θα πρέπει να αποτελούν μια νέα γενική πηγή δημόσιων εσόδων.

1.11 Ο ΦΧΣ θα έχει προοδευτικό χαρακτήρα, εφόσον οι πελάτες των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και τα ίδια τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όταν πραγματοποιούν συναλλαγές για λογαριασμό τους, αντιπροσωπεύουν το πιο εύπορο κομμάτι της κοινωνίας. Επιπλέον, θεωρείται ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας δεν καταβάλλει τις δέουσες φορολογικές εισφορές.

1.12 Ο ΦΧΣ θα πρέπει να έχει όσο το δυνατόν ευρύτερο πεδίο εφαρμογής και κατά προτίμηση να εφαρμόζεται τόσο επί των εθνικών αγορών όσο και επί των διεθνών συναλλαγών. Στο πλαίσιο ενός παγκόσμιου συστήματος, η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της θέσπισης ενός φορολογικού συντελεστή για το ΦΧΣ ύψους μόλις 0,05 %. Στο πλαίσιο ενός ευρωπαϊκού συστήματος όμως, θα ήταν σκόπιμη η χρήση ενός χαμηλότερου ποσοστού, προκειμένου να διασφαλισθεί η ομαλή λειτουργία της χρηματοπιστωτικής αγοράς.

1.13 Η θέσπιση ενός φόρου πάντοτε επιφέρει μείωση της αξίας των διαθεσίμων στοιχείων ενεργητικού· έχει σημασία όμως ο τόπος στον οποίον λαμβάνει χώρα η συναλλαγή, εάν δεν πρόκειται για καθολικό φόρο; Σύμφωνα με μία μελέτη, το ισχύον τέλος χαρτοσήμου στη Βρετανία έχει οδηγήσει σε μείωση του κύκλου εργασιών κατά 20 %, γεγονός που δεν έχει απομακρύνει σχεδόν καθόλου τον όγκο των συναλλαγών από το Λονδίνο.

1.14 Η επιβολή του εν λόγω φόρου δεν θα επιφέρει ουσιαστικά κανένα διοικητικό, τεχνικό ή οικονομικό κόστος, δεδομένου ότι αυτές οι συναλλαγές είναι ήδη ηλεκτρονικές. Εντούτοις, η αγορά των εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών δεν λειτουργεί ακόμη ηλεκτρονικά· η σχετική κοινοτική νομοθεσία ωστόσο βρίσκεται στο στάδιο προετοιμασίας. Η ανάγκη να συμπεριληφθούν όλες οι συναλλαγές, επομένως και οι εξωχρηματιστηριακές, σε μια οργανωμένη αγορά μαρτυρά ότι η κανονιστική ρύθμιση και η φορολογία όπως ο ΦΧΣ λειτουργούν συμπληρωματικά και όχι ως εναλλακτικές επιλογές.

1.15 Με την αλλαγή της συμπεριφοράς του χρηματοπιστωτικού τομέα ώστε να στηρίζεται περισσότερο στα μακροπρόθεσμα βασικά μεγέθη και ταυτόχρονα την αύξηση των δημόσιων οικονομικών, ο

ΦΧΣ επιτυγχάνει διπλό όφελος. Ωστόσο, είναι σαφές ότι όσο υψηλότερος ο συντελεστής, τόσο μεγαλύτερος ο αντίκτυπος στον όγκο των βραχυπρόθεσμων συναλλαγών και, κατά συνέπεια, τόσο χαμηλότερα τα έσοδα. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να επιλεγεί ένας φορολογικός συντελεστής που θα εξισορροπεί τους δύο στόχους του ΦΧΣ –την αλλαγή συμπεριφοράς και τη δημιουργία φορολογικών εσόδων.

1.16 Εάν ο φόρος εφαρμοστεί στο σύνολο της Ευρώπης, τα φορολογικά έσοδα θα ανέλθουν περίπου σε 1,5 % του ΑΕγχΠ, με το μεγαλύτερο μέρος να προέρχεται από τη βρετανική χρηματοπιστωτική αγορά. Εάν εφαρμοστεί σε παγκόσμιο επίπεδο, τα φορολογικά έσοδα θα ανέλθουν περίπου σε 1,2 % του παγκόσμιου ΑΕγχΠ. Τα αποτελέσματα είναι σχεδόν τα ίδια για την Ευρώπη και για τις ΗΠΑ.

1.17 Κατά τη σύνοδο της στο Τορόντο στις 26-27 Ιουνίου 2010, η G-20 δεν πρότεινε έναν παγκόσμιο φόρο επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Εντούτοις, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού συστήματος πρέπει να παραμείνει στην ημερήσια διάταξη των οικονομικών μεταρρυθμίσεων.

2. Ιστορικό

2.1 Η χρηματοπιστωτική κρίση που ξέσπασε μετά την πτώχευση της Lehman Brothers ⁽³⁾ το 2008 έχει εξηγηθεί ποικιλοτρόπως. Μεταξύ άλλων, έχουν αναφερθεί ως αίτια η ύπαρξη φθηνού χρήματος λόγω των χαμηλών επιτοκίων, η διάδοση κινητών αξιών υψηλού κινδύνου μέσω τιτλοποίησης, οι ελλείψεις σε επίπεδο ρύθμισης και εποπτείας, η διαθεσιμότητα οικονομικών πόρων για κερδοσκοπία λόγω της μακροχρόνιας αναδιανομής του εισοδήματος από την εργασία στο κεφάλαιο, η παγκόσμια φύση της χρηματοπιστωτικής αγοράς κλπ.

2.2 Ο χρηματοπιστωτικός τομέας αναλογικά προς το ΑΕγχΠ έχει διογκωθεί σχεδόν σε εξωπραγματικό επίπεδο. Το 1990 η αξία των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών ισοδυναμούσε με περίπου 15 φορές το παγκόσμιο ΑΕγχΠ. Κατά την κρίση του 2008 ο όγκος των συναλλαγών είχε αυξηθεί σε 70 φορές το παγκόσμιο ΑΕγχΠ ⁽⁴⁾. Οι άμεσες συναλλαγές αντιστοιχούν σχεδόν στο ίδιο ποσοστό επί του παγκόσμιου ΑΕγχΠ όπως το 1990, οπότε ο τετραπλασιασμός των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών αφορά σχεδόν αποκλειστικά τα παράγωγα. Πρόκειται κυρίως για εξωχρηματιστηριακές συναλλαγές, άμεσες συμφωνίες μεταξύ πελάτη και χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, και οι περισσότερες αφορούν παράγωγα επιτοκίων ⁽⁵⁾. Ακόμη και μακροπρόθεσμες συναλλαγές όπως τα ενυπόδηκα ομόλογα μετατοπίζονται στην αγορά βραχυπρόθεσμων συναλλαγών, εφόσον αλλάζουν συχνά κατόχους. Οι περισσότερες από τις νέες αυτές συναλλαγές γίνονται για λόγους αντιστάθμισης κινδύνου και κερδοσκοπίας.

2.2.1 Η εξέλιξη της αγοράς παραγώγων αποτελεί μια νέα διάσταση του οικονομικού συστήματος, η οποία δεν συνδέεται πάντα με την πραγματική οικονομία όπως το παραδοσιακό κεφάλαιο. Υπάρχουν πολλά ήδη παραγώγων όπως τα δικαιώματα προαίρεσης (options), τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures), οι προθεσμιακές πράξεις (forwards) και οι συμφωνίες ανταλλαγής (swaps), τα οποία μπορούν να βασίζονται σε διάφορα αγαθά, στο συνάλλαγμα, στα επιτόκια, αλλά και σε καθαρή τυχοηδρία.

⁽³⁾ Επιχείρηση παροχής γενικών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

⁽⁴⁾ Stephan Schulmeister, A General Financial Transaction Tax, έγγραφο εργασίας του WIFO 344/2009.

⁽⁵⁾ Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS), στο: Davas/ von Weizsäcker, Financial Transaction Tax: Small is Beautiful, 2010.

2.2.2 Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία, το δεύτερο εξάμηνο του 2008 σημειώθηκε μείωση των συναλλαγών επί παραγώγων. Εντούτοις, η μείωση αυτή δεν ήταν ιδιαίτερα μεγάλη, απλώς στα επίπεδα που ίσχυαν προ τριετίας. Επιπλέον, το πρώτο εξάμηνο του 2009 τα συναλλασσόμενα ποσά άρχισαν εκ νέου να αυξάνονται (6). Και πάλι, οι μεταβολές αυτές αφορούσαν κυρίως τα παράγωγα επιτοκίων. Από αυτό προκύπτει ότι δεν έχουν αλλάξει πολλά πράγματα στη συμπεριφορά του χρηματοπιστωτικού τομέα. Από την άλλη πλευρά, η τιτλοποίηση, η κύρια αιτία της χρηματοπιστωτικής κρίσης, έχει σχεδόν εξαλειφθεί από την αγορά (7).

2.2.3 Το 2007, λίγο πριν από την κρίση, στον χρηματοπιστωτικό τομέα αναλογούσε το 40 % των συνολικών εταιρικών κερδών στις ΗΠΑ, ενώ το μερίδιό του επί του ΑΕγχΠ ήταν μόλις 7 % (8). Όταν ο χρηματοπιστωτικός τομέας εισπράττει το 40 % των κερδών, αυτό σημαίνει ότι έχει αποκλίνει από τον ρόλο του ως χρηματοοικονομικού διαμεσολαβητή. Από αυτήν την άποψη, ο ολιγοπωλιακός χαρακτήρας του χρηματοπιστωτικού τομέα σε ορισμένες χώρες δεν είναι αποτελεσματικός για τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας.

2.2.4 Επίσης, παρατηρείται συγκέντρωση δραστηριοτήτων σε λίγες αγορές, ιδίως στο Λονδίνο και τη Νέα Υόρκη, καθώς και σε λίγα πολύ μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, το μέγεθος των οποίων οδήγησε στη δημιουργία της φράσης «too big to fail» [τόσο μεγάλα που δεν επιτρέπεται να πτωχεύσουν], με αποτέλεσμα πολλές κυβερνήσεις να αναγκαστούν να διασώσουν ορισμένες τράπεζες προκειμένου να αποτραπεί η κατάρρευση του χρηματοπιστωτικού τομέα. Τεράστια χρηματικά ποσά διοχετεύθηκαν σε αυτόν τον τομέα, δημιουργώντας πρωτοφανή δημοσιονομικά ελλείμματα.

2.3 Στην έκθεση de Larosière διατυπώνονται πολλές προτάσεις σχετικά με το πώς θα αλλάξει το χρηματοπιστωτικό σύστημα έτσι ώστε να αποτραπεί η ανάπτυξη κρίσεων στο μέλλον (9). Αμέσως ακολούθησαν τέσσερις προτάσεις της Επιτροπής για την κανονιστική ρύθμιση της μικροεποπτείας και μακροεποπτείας του χρηματοπιστωτικού τομέα (10), καθώς και διάφορες προτάσεις για τροποποίηση των κανόνων που ισχύουν σε αυτόν (11). Παράλληλα διεξάγεται έντονος διάλογος για το θέμα αυτό στις ΗΠΑ.

2.3.1 Οι προτάσεις για νέες νομοθετικές πράξεις αφορούν κυρίως την εποπτεία και τη ρύθμιση ορισμένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αντικαθιστώντας εν μέρει την αυτορρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα. Δευτερεύοντα μόνο μέρη των προτάσεων αποσκοπούσαν στην αλλαγή των συμπεριφορών στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Δεν έχει κατατεθεί καμία πρόταση για τη ρύθμιση των χρη-

ματοπιστωτικών μέσων, παρά το γεγονός ότι ορισμένα από αυτά συγκαταλέγονται μεταξύ των πραγματικών αιτίων της χρηματοπιστωτικής κρίσης.

2.4 Επίσης δεν έχει κατατεθεί καμία επίσημη πρόταση της ΕΕ για την επιβολή φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (ΦΧΣ), αν και η σχετική συζήτηση έχει αποκτήσει δυναμική τα τελευταία χρόνια. Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, ένας τέτοιος φόρος θα μπορούσε να επηρεάσει καθοριστικά τη συμπεριφορά των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και τα ίδια τα χρηματοπιστωτικά μέσα, ενδεχομένως μέσω της μείωσης των σημερινών κυρίαρχων βραχυπρόθεσμων χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.

2.4.1 Στη σύνοδό τους στο Πίτσμπουργκ τον Σεπτέμβριο του 2009, οι ηγέτες της G-20 ζήτησαν από το ΔΝΤ να εκπονήσει έκθεση για την επόμενη σύνοδό τους (Ιούνιος 2010) αναφορικά με τις διάφορες επιλογές που έχουν εγκρίνει ή εξετάζουν οι διάφορες χώρες σχετικά με το πώς ο χρηματοπιστωτικός τομέας θα μπορούσε να συμβάλει με δίκαιο και ουσιαστικό τρόπο στην ελάφρυνση του βάρους που συνδέεται με τις κυβερνητικές παρεμβάσεις για τη στήριξη του τραπεζικού συστήματος. Στην αρχική έκθεση του ΔΝΤ, που παρουσιάστηκε τον Απρίλιο του 2010, δόθηκε έμφαση στα μέτρα για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων μελλοντικών χρηματοπιστωτικών κρίσεων, κυρίως σε μια εισφορά υπέρ της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας σε συνδυασμό με ένα μηχανισμό επίλυσης κρίσεων. Στην παρούσα γνωμοδότηση, η ΕΟΚΕ δεν θα προβεί σε ειδικές παρατηρήσεις για τις προτάσεις και θα περιοριστεί στη συνοπτική συζήτηση του ΔΝΤ σχετικά με την καθιέρωση ενός ΦΧΣ για την παρούσα κρίση.

2.4.2 Η ΕΟΚΕ τάχθηκε καταρχήν υπέρ του ΦΧΣ στη γνωμοδότηση της σχετικά με την έκθεση de Larosière: «Η ΕΟΚΕ κρίνει ότι είναι απαραίτητη η μετάβαση από τη βραχυπρόθεσμη στη μακροπρόθεσμη προοπτική, όπου η πρωτοδότηση δεν βασίζεται στην κερδοσκοπία. Προς τούτο, η ΕΟΚΕ στηρίζει την ιδέα της φορολόγησης των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών». Με την παρούσα γνωμοδότηση, η ΕΟΚΕ επιθυμεί να συμμετάσχει στις τρέχουσες συζητήσεις σχετικά με τον φόρο αυτό και να αναλύσει περαιτέρω τους στόχους και τις επιπτώσεις του.

3. Εισαγωγή

3.1 Η αρχική πρόταση για ένα φόρο επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών τίτλων διατυπώθηκε από τον J.M. Keynes το 1936 με σκοπό τη μείωση της αποσταθεροποιητικής κερδοσκοπίας επί των μετοχών και την ενίσχυση των μακροπρόθεσμων βασικών μεγεθών για τις τιμές των μετοχών.

3.2 Τη δεκαετία του '70 ο James Tobin πρότεινε τη φορολόγηση των νομισματικών συναλλαγών, τον «φόρο Tobin», με σκοπό να περιοριστεί η αποσταθεροποιητική συναλλαγματική κερδοσκοπία. Με την ελεύθερη κυκλοφορία του κεφαλαίου διευκολύνθηκαν οι κερδοσκοπικές επιδιώξεις στα νομίσματα. Σκοπός του Tobin ήταν η επιβράδυνση της χρηματοπιστωτικής αγοράς, η μεγαλύτερη ευθυγράμμιση της με την πραγματική οικονομία και η ενίσχυση του ρόλου της νομισματικής πολιτικής. Ο φόρος θα εφαρμόζοταν επί των άμεσων συναλλαγών συναλλάγματος με φορολογικό συντελεστή 0,5 %. Μολονότι δεν αφορούσε όλες τις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές (οι άμεσες συναλλαγές αντιστοιχούν σήμερα σε ποσοστό μικρότερο του 10 % των συναλλαγών παγκοσμίως), στόχευε στην επίτευξη ενός εκ των στόχων υπό εξέταση, ήτοι στη μείωση των βραχυπρόθεσμων συναλλαγών.

(6) Όπ. πρ., υποσημείωση 5.

(7) H.W. Sinn σε παρουσίαση της οικονομικής έκθεσης του 2010 της ΕΕΑΓ, 23.2.2010, Βρυξέλλες.

(8) Helene Schubert, Εθνική Τράπεζα της Αυστρίας.

(9) Έκθεση της ομάδας de Larosière - ΕΕ C 318/11, 23.12.2009, σ. 57.

(10) Μικροπρωληπτική και μακροπρωληπτική εποπτεία - ΕΕ C 277/25, 17.11.2009, σ. 117.

(11) Οργανισμοί αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας - ΕΕ C 277/25, 17.11.2009, σ. 117.

«Ενημερωτικό δελτίο που πρέπει να δημοσιεύεται κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή την εισαγωγή τους προς διαπραγμάτευση» και «Εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά», ΕΕ C ...

3.2.1 Ο Tobin πρότεινε τα έσοδα από τον φόρο να αποδίδονται στο ΔΝΤ ή στην Παγκόσμια Τράπεζα, μολονότι τα φορολογικά έσοδα δεν ήταν το βασικό ζητούμενο κατά τον ίδιο: «Όσο περισσότερο επιτυγχάνονται οι οικονομικοί στόχοι που αποτελούσαν το πρωταρχικό μου κίνητρο ... τόσο λιγότερα θα είναι τα έσοδα από τον φόρο ...»⁽¹²⁾.

3.3 Κατά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 έκανε ξανά την εμφάνισή της η ιδέα της επιβολής ενός φόρου, αλλά αυτήν τη φορά όχι μόνο στις συναλλαγές συναλλάγματος, αλλά σε όλες τις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, ακόμη και σε αυτό το ευρύ πεδίο εφαρμογής, δεν περιλαμβάνονται οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές στις οποίες εμπλέκονται νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Έτσι, ο φόρος θα πρέπει να περιορίζεται στις συναλλαγές μεταξύ χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Μεταξύ των υπέρμαχων του ΦΧΣ συγκαταλέγονται ποικίλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, οικονομολόγοι και προσωπικότητες του χρηματοοικονομικού τομέα όπως ο λόρδος Turner, ο πρόεδρος της Βρετανικής Αρχής Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών (FSA), και τώρα επίσης το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο με τις προτάσεις του για τη σύνοδο της G-20, της 17ης Ιουνίου 2010⁽¹³⁾. Μεταξύ αυτών που αντιτίθενται στην καθιέρωση ενός ΦΧΣ είναι το ΔΝΤ, ο ΟΟΣΑ και η Παγκόσμια Τράπεζα.

3.4 Ποιοι είναι οι βασικοί στόχοι ενός τέτοιου φόρου; Πού πρέπει να εφαρμόζεται; Ποιο πρέπει να είναι το ύψος του; Μπορεί να εφαρμόζεται σε μία μόνο χώρα ή μήπως θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ολόκληρη την ΕΕ/παγκοσμίως; Τι αποτελέσματα μπορούμε να αναμένουμε; Εξετάζουμε τα ερωτήματα αυτά και παρέχουμε αριθμητικά στοιχεία με βάση τις μελέτες, αφενός, του Αυστριακού Ιδρύματος Οικονομικών Ερευνών (WIFO)⁽¹⁴⁾ και, αφετέρου, του Κέντρου Οικονομικών και Πολιτικών Ερευνών (CEPR) και του Ερευνητικού Ιδρύματος Πολιτικής Οικονομίας (PERI, Πανεπιστήμιο της Μασαχουσέτης, Amherst)⁽¹⁵⁾.

3.5 Ένας μηχανισμός για την αλλαγή της συμπεριφοράς του χρηματοπιστωτικού τομέα, σύμφωνα με τις απόψεις των Keynes και Tobin, επιτυγχάνεται με την επιβολή του ΦΧΣ στις βραχυπρόθεσμες συναλλαγές. Ωστόσο, λόγω της συχνότητας των βραχυπρόθεσμων συναλλαγών, ο ΦΧΣ αυξάνει το κόστος των συναλλαγών αυτών σε σχέση με τις μακροπρόθεσμες. Οι κυβερνήσεις μπορούν με αυτόν τον τρόπο, μεταβάλλοντας το σχετικό κόστος, να δώσουν ώθηση στον χρηματοπιστωτικό τομέα μέσω της χρήσης του μηχανισμού τιμών της αγοράς, προκειμένου να στηρίζονται περισσότερο στα μακροπρόθεσμα βασικά μεγέθη της πραγματικής οικονομίας.

4. Στόχοι

4.1 Μια προσεκτική εξέταση της χρηματοπιστωτικής αγοράς δείχνει ότι ο αυξημένος όγκος συναλλαγών περιλαμβάνει κυρίως βραχυπρόθεσμες συναλλαγές συχνά κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή αντιστάθμισης κινδύνου. Αναλογικά προς την πραγματική οικονομία, το

μέγεθος πολλών εκ των συναλλαγών αυτών είναι υπέρμετρο. Καθώς οι βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις τείνουν να συσσωρεύονται σε μακροπρόθεσμες διακυμάνσεις των τιμών των διαθεσίμων, μπορεί και εδώ να παρατηρηθεί τάση απόκλισης από την ανάπτυξη της πραγματικής οικονομίας⁽¹⁶⁾. Ορισμένες από αυτές τις συναλλαγές έχουν χαρακτηριστεί κοινωνικά άχρηστες από τον λόρδο Turner.

4.1.1 Ως εκ τούτου, ένας πρώτος στόχος του ΦΧΣ θα πρέπει, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, να είναι η αλλαγή της τρέχουσας συμπεριφοράς του χρηματοπιστωτικού τομέα, με τον περιορισμό των βραχυπρόθεσμων κερδοσκοπικών χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Οι βραχυπρόθεσμες συναλλαγές ευθύνονται για το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης της δραστηριότητας στον χρηματοπιστωτικό τομέα κατά την πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας θα πρέπει και πάλι να αναλάβει τις μόνιμες ευθύνες του έναντι της πραγματικής οικονομίας.

4.1.2 Στην έκθεσή του, το ΔΝΤ επισημαίνει τις συμπεριφορικές επιπτώσεις του ΦΧΣ, αλλά ως κάτι αρνητικό. Μεταξύ των αρνητικών στοιχείων που αναφέρονται, τονίζεται ότι ο ΦΧΣ δεν αποτελεί τρόπο χρηματοδότησης ενός μελλοντικού μηχανισμού επίλυσης κρίσεων. Αυτό δεν αποτελεί ποτέ στόχο του ΦΧΣ. Μια άλλη ένσταση συνοψίζεται στην ιδέα ότι είναι προτιμότερο να φορολογούνται άμεσα οι συναλλαγές τις οποίες επιθυμούμε να μειώσουμε. Αυτό ακριβώς επιτυγχάνεται όταν ο ΦΧΣ πλήττει περισσότερο τις βραχυπρόθεσμες συναλλαγές.

4.1.3 Μια μείωση του όγκου των βραχυπρόθεσμων συναλλαγών μειώνει και το μερίδιό τους στο σύνολο των δραστηριοτήτων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Αυτό συνεπάγεται ένα αυξανόμενο μερίδιο άλλων δραστηριοτήτων, όπως η διαμεσολάβηση μεταξύ αποταμιευτών και δανειοληπτών. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά μέσο για την επίτευξη άλλων στόχων στην οικονομία. Ένας αποδοτικός χρηματοπιστωτικός τομέας θα αξιοποιεί τις καταθέσεις με τον καλύτερο τρόπο για επενδύσεις στην πραγματική οικονομία.

4.1.4 Ο παραδοσιακός εμπορικός τραπεζικός κλάδος βασίζεται σε δάνεια προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά, όπου η διαφορά των επιτοκίων δημιουργεί τα κέρδη. Για να υποστηρίξουν τους πελάτες τους, οι τράπεζες τους βοηθούν να συγκεντρώσουν χρήματα από τις αγορές κεφαλαίων, να προφυλάσσονται και να καλύπτονται από την έκθεση σε συναλλαγματικές διακυμάνσεις και σε διακυμάνσεις των τιμών βασικών προϊόντων που συνδέονται με διεθνείς επιχειρηματικές δραστηριότητες, καθώς και να προστατεύονται από τους κινδύνους των προθεσμιακών συμβάσεων επί βασικών εμπορευμάτων που συνδέονται με τη γεωργία. Παρέχοντας αυτές τις υπηρεσίες, οι τράπεζες αντισταθμίζουν τους δικούς τους κινδύνους μέσω συναλλαγών με άλλες τράπεζες, συνήθως σε «πραγματικό χρόνο». Η εξυπηρέτηση των πελατών μπορεί να περιλαμβάνει πολλαπλές, πολύ βραχυπρόθεσμες συναλλαγές. Επιπλέον, οι τράπεζες έχουν και κέρδη που προέρχονται από τις συναλλαγές τίτλων και παραγώγων για ίδιο λογαριασμό. Όλα αυτά δεν θα πρέπει να εξαλειφθούν από τη χρηματοπιστωτική αγορά, καθώς αντιπροσωπεύουν εν μέρει τις διατραπεζικές συναλλαγές που διασφαλίζουν τη ρευστότητα. Εάν όμως ο ΦΧΣ μειώσει σημαντικά τις βραχυπρόθεσμες συναλλαγές τίτλων και παραγώγων, θα μειώσει και τα κέρδη του χρηματοπιστωτικού τομέα, με ενδεχόμενο αποτέλεσμα τη μείωση και των πρόσθετων αμοιβών (bonus), αλλά και των φορολογικών εσόδων. Οι παραδοσιακές τραπεζικές συναλλαγές θα επηρεαστούν ελάχιστα και τα μελλοντικά κέρδη των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων θα μειωθούν και θα βασίζονται κυρίως στις παραδοσιακές τραπεζικές δραστηριότητες.

⁽¹²⁾ Tobin, James: A Proposal for International Monetary Reform, 1978.

⁽¹³⁾ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 17 Ιουνίου 2010: «Η ΕΕ θα ηγηθεί των προπαθειών για την εφαρμογή μιας προσέγγισης σε παγκόσμιο επίπεδο για την επιβολή καθεστώςτος εισφορών και φορολόγησης επί των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, προκειμένου να διατηρηθούν οι συνθήκες ισότιμου ανταγωνισμού παγκοσμίως, θα υποστηρίξει δε με σθένος τη θέση αυτή έναντι των εταίρων της στη G-20. Υπό το πρίσμα αυτό, η παγκόσμια θεομοθέτηση φορολόγησης των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών θα πρέπει να διερευνηθεί και να αναπτυχθεί περαιτέρω».

⁽¹⁴⁾ Stephan Schulmeister, A General Financial Transaction Tax, WIFO, έγγραφο εργασίας 344/2009.

⁽¹⁵⁾ Baker, Pollin, McArthur, Sherman: The Potential Revenue from Financial Transactions Taxes. CEPR/PERI, Δεκέμβριος 2009.

⁽¹⁶⁾ Όπ. πρ., υποσημείωση 14.

4.1.5 Υπάρχουν διαφορετικές απόψεις στη σχετική βιβλιογραφία, ωστόσο μία συνέπεια θα μπορούσε να είναι η μείωση της αστάθειας στις τιμές των διαθεσίμων στοιχείων ενεργητικού. Με λιγότερες κερδοσκοπικές ενέργειες, οι τιμές των διαθεσίμων μπορεί να σταθεροποιηθούν. Μια άλλη άποψη είναι ότι οι περιστασιακές συναλλαγές μπορεί να είναι ιδιαίτερα ευμετάβλητες και τυχαίες, χωρίς να περιορίζεται ο όγκος.

4.1.6 Συνοψίζοντας τις πιθανές επιπτώσεις του ΦΧΣ στη συμπεριφορά διαφόρων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, υπογραμμίζουμε ότι οι αλλαγές αυτές ενδέχεται να μειώσουν τις συναλλαγές υψηλής συχνότητας. Οι νέες χρηματοπιστωτικές δυσκολίες κατά το 2010 και η αναζήτηση μεθόδων χρηματοδότησης για την αντιμετώπιση μελλοντικών χρηματοπιστωτικών κρίσεων από το ΔΝΤ και την ΕΕ δεν θα πρέπει να μας στερήσουν αυτήν την ευκαιρία βελτίωσης του χρηματοπιστωτικού τομέα.

4.2 Ο άλλος βασικός στόχος του ΦΧΣ είναι η συγκέντρωση δημόσιου χρήματος, καθώς ο ΦΧΣ θα αποφέρει σημαντικά έσοδα. Η συζήτηση σχετικά με τους τρόπους αξιοποίησης αυτών των νέων εσόδων θα πρέπει να εξετάζει τη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες, τη χρηματοδότηση των πολιτικών για το κλίμα στις αναπτυσσόμενες χώρες ή την ελάφρυνση των δημόσιων οικονομικών που έχουν επιβαρυνθεί λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Μετά τις πρόσφατες πολιτικές συζητήσεις εντός της ΕΕ, το πιθανότερο είναι να αξιοποιηθεί ως πηγή δημόσιων εσόδων.

4.2.1 Σύμφωνα με την Επιτροπή, εγκρίθηκε οικονομική ενίσχυση που ανέρχεται στο 30 % του ΑΕγχΠ της ΕΕ. Εξαιρουμένων των εγγυήσεων, η ενίσχυση αυτή ανέρχεται σε 13 %. Για το Ηνωμένο Βασίλειο ισχύει το διπλάσιο ποσοστό. Όταν εξετάζουμε αυτό το δημόσιο κόστος για τη διάσωση του χρηματοπιστωτικού τομέα από την κρίση, θα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη ότι το ήμισυ αυτής της ενίσχυσης δεν χρησιμοποιήθηκε ποτέ και ότι μεγάλο μέρος της τελικά θα επιστραφεί. Το 13 % αφορά την εισφορά κεφαλαίου (στα τραπεζικά ίδια κεφάλαια), την αγορά διαθεσίμων και την άμεση ενίσχυση. Μεγάλο μέρος των εγγυήσεων φαίνεται ότι δεν χρησιμοποιείται καθόλου.

4.2.2 Τα έσοδα από τον ΦΧΣ θα μπορούσαν αρχικά να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη των υπολοίπων δαπανών. Στις περιπτώσεις όπου χρειάστηκε να χρησιμοποιηθούν τα μεγαλύτερα ποσά δημόσιου χρήματος για τη διάσωση των τραπεζών, θα έπρεπε να εισπραχθούν και τα υψηλότερα έσοδα από τον ΦΧΣ, λόγω της συγκέντρωσης της χρηματοπιστωτικής αγοράς. Όμως οι συνολικές δημόσιες δαπάνες ήταν πολύ υψηλότερες, μεταξύ άλλων λόγω της απώλειας εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, του κόστους των αυτόματων σταθεροποιητών, των πληρωμών υψηλών επιτοκίων για τα κρατικά δάνεια κλπ. Ακόμη και το ΔΝΤ επισημαίνει ότι το τεράστιο δημοσιονομικό, οικονομικό και κοινωνικό κόστος των χρηματοπιστωτικών κρίσεων επιβάλλει τη συνεισφορά του χρηματοπιστωτικού τομέα για τη δημιουργία εσόδων, πέραν της κάλυψης του δημοσιονομικού κόστους της άμεσης ενίσχυσης. (17)

(17) ΔΝΤ «A fair and substantial contribution by the financial sector» (Μια δίκαιη και ουσιαστική συνεισφορά του χρηματοπιστωτικού τομέα). Ενδιάμεση έκθεση για την G-20.

4.2.3 Στο μέλλον ο ΦΧΣ θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως μια γενική νέα πηγή δημόσιων εσόδων. Δεδομένου ότι οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες δεν εμπίπτουν στον ΦΠΑ με αποτέλεσμα οι χρήστες των τραπεζικών υπηρεσιών να πληρώνουν λιγότερο φόρο για τις τραπεζικές υπηρεσίες από την πλειονότητα των υπόλοιπων υπηρεσιών και με δεδομένα τα υψηλά κέρδη του χρηματοπιστωτικού τομέα, κρίνεται σκόπιμη η αύξηση της φορολόγησης του τομέα αυτού.

4.2.4 Σύμφωνα με μελέτη που διενεργήθηκε από τον ΟΟΣΑ, οι ΗΠΑ θα ευθύνονται για το ήμισυ περίπου του δημοσίου ελλείμματος όλων των χωρών του ΟΟΣΑ το 2011. Το ίδιο έτος, το δημοσιονομικό έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕγχΠ εκτιμάται κατά προσέγγιση σε 6 % στη ζώνη του ευρώ. Οι πραγματικές προκλήσεις δεν εντοπίζονται μόνο στις χώρες του ευρώ όπως η Ελλάδα, αλλά και στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου το έλλειμμα εκτιμάται περίπου στο 12 %.

4.2.5 Μια εναλλακτική του ΦΧΣ επιλογή που εξετάζεται στην αρχική έκθεση του ΔΝΤ είναι ο φόρος χρηματοοικονομικής δραστηριότητας (ΦΧΔ), που επιβάλλεται στα κέρδη και στις αποδοχές. Είναι ένας απλός τρόπος φορολόγησης των χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων, αλλά η πιο σημαντική διαφορά του από τον ΦΧΣ είναι ότι ο ΦΧΔ επιβάλλεται σε όλες τις δραστηριότητες χωρίς διαφοροποίηση μεταξύ βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων συναλλαγών. Πρόκειται για έναν τρόπο συγκέντρωσης φορολογικών εσόδων από τις τράπεζες.

4.2.6 Ακόμη και με έναν ενιαίο φορολογικό συντελεστή, ο ΦΧΣ θα έχει προοδευτικό χαρακτήρα εφόσον οι πελάτες των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και τα ίδια τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όταν πραγματοποιούν συναλλαγές για λογαριασμό τους, αντιπροσωπεύουν το πιο εύπορο κομμάτι της κοινωνίας. Παρά το γεγονός ότι η έμφαση θα πρέπει να δοθεί στους τρόπους με τους οποίους ο ΦΧΣ θα μπορούσε να είναι όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερος για τον χρηματοπιστωτικό τομέα, θα πρέπει να ληφθούν επίσης υπόψη οι επιπτώσεις του φόρου. Στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (18) αναφέρεται ότι οι καινοτόμοι πόροι έχουν συνήθως το πλεονέκτημα να τυγχάνουν ευρύτερης πολιτικής αποδοχής, ιδίως όταν η φορολογική επιβάρυνση αφορά ομάδες ή κλάδους που θεωρούνται ότι δεν καταβάλλουν τις δέουσες φορολογικές εισφορές.

4.2.7 Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να καταρτίσει πριν από την επόμενη σύνοδο κορυφής της G-20 μια εκτίμηση αντικτύπου ενός καθολικού φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, διερευνώντας τα πιθανά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά του (19). Ομοίως, η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει πολλές τεχνικές πτυχές του ΦΧΣ που χρειάζονται ανάλυση. Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (20) δεν ανταποκρίνεται πλήρως στις προτάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ τονίζει την αναγκαιότητα μιας ολοκληρωμένης εκτίμησης αντικτύπου σε συνδυασμό με μια επίσημη πρόταση για έναν ΦΧΣ.

(18) SEC(2010) 409 τελικό - Commission Staff Working Document: Innovative financing at a global level.

(19) PE432.992v01-00 Πρόταση ψηφίσματος.

(20) SEC(2010) 409 τελικό.

5. Διάρθρωση

5.1 Γενικό πεδίο εφαρμογής

5.1.1 Η βάση φορολόγησης δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει μόνο τις διεθνείς συναλλαγές, αλλά το σύνολο των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Παρά τη χρήση της λέξης «σύνολο», στους περισσότερους υπολογισμούς επιβάλλεται ένας περιορισμός είτε ως προς το είδος των συναλλαγών είτε ως προς την αξία των συναλλαγών προς φορολόγηση. Στη μελέτη των CEPR και PERI εξετάζονται διαφορετικές βάσεις φορολόγησης. Στη μελέτη του WIFO επιλέγεται μια μεταβλητή που λαμβάνει υπόψη το σύνολο των συναλλαγών.

5.1.2 Ένα κριτήριο για την επιλογή των προς φορολόγηση συναλλαγών θα πρέπει να είναι η εστίαση στις πλέον βραχυπρόθεσμες συναλλαγές. Ένα άλλο σημείο εκκίνησης είναι η εξασφάλιση του ευρύτερου δυνατού πεδίου εφαρμογής. Μια τρίτη επιλογή είναι το εάν θα πρέπει να καλύπτονται οι εθνικές αγορές ή και οι διεθνείς συναλλαγές.

5.1.3 Εάν συμπεριλαμβάνονται οι εθνικές και οι διεθνείς συναλλαγές, καλύπτεται το σύνολο των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Προκειμένου να μην διαταραχθεί η πραγματική οικονομία, σκόπιμη θα ήταν η απαλλαγή των άμεσων συναλλαγών.

5.1.4 Η μη κάλυψη του συνόλου των συναλλαγών θα έχει επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητά τους. Αυτές οι επιπτώσεις είναι επιθυμητές εάν επιβαρύνουν περισσότερο τις βραχυπρόθεσμες κερδοσκοπικές συναλλαγές παρά τις μακροπρόθεσμες μη κερδοσκοπικές συναλλαγές. Αυτό θα συμβεί πράγματι, δεδομένου ότι όσο πιο συχνές είναι οι συναλλαγές αυτές, τόσο πιο πολύ θα πλήττονται από την εν λόγω φορολογία.

5.1.5 Η χρήση της ονομαστικής αξίας μιας χρηματοπιστωτικής συναλλαγής ως βάσης για το ΦΧΣ έχει δεχθεί την κριτική ότι αποτελεί μια σχεδόν μη πραγματική βάση. Τα χρήματα που λαμβάνουν ουσιαστικά τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά τη συναλλαγή παραγών, οι αμοιβές, τα ασφάλιστρα ή οτιδήποτε συνιστά το κόστος για τους πελάτες, θα μπορούσαν να φορολογούνται εναλλακτικά προς το ΦΧΣ. Η ανάπτυξη των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών με τη χρήση ονομαστικών αξιών σε σχέση με το ΑΕγχΠ αποτελεί, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, ένα χρήσιμο μέτρο ιδίως για την παρουσίαση των αλλαγών στον όγκο των συναλλαγών στη χρηματοπιστωτική αγορά.

5.2 Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής

5.2.1 Άραγε ο ΦΧΣ θα πρέπει να εφαρμόζεται σε εθνικό, περιφερειακό (ΕΕ) ή παγκόσμιο επίπεδο; Αναμφίβολα, η παγκόσμια διάσταση αυτού του φόρου είναι προτιμητέα. Εάν δεν είναι δυνατό κάτι τέτοιο, οπωσδήποτε εύλογη είναι η εφαρμογή στο σύνολο της ΕΕ. Εντούτοις, υπάρχουν παραδείγματα που συνηγορούν υπέρ του ενδεχομένου εφαρμογής ακόμη και σε εθνικό επίπεδο, ιδίως για χώρες με ευρύ χρηματοπιστωτικό τομέα. Θα περίμενε κανείς ότι αυτό θα είχε σημαντικές επιπτώσεις στον τόπο των συναλλαγών. Ωστόσο, η πείρα έχει δείξει ότι κάτι τέτοιο δεν αποτελεί πρόβλημα ⁽²¹⁾.

5.2.2 Η επιβολή ενός φόρου επί των διαθεσίμων μειώνει σε κάθε περίπτωση την αξία τους· επηρεάζει όμως τον τόπο όπου διεξάγονται οι συναλλαγές; Σύμφωνα με μία μελέτη, υπολογίζεται ότι στη

Βρετανία το τέλος χαρτοσήμου ύψους 0,5 % επί των τίτλων και ορισμένων ομολόγων μείωσε τον κύκλο εργασιών κατά 20 % ωστόσο δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι έχουν απομακρυνθεί οι δραστηριότητες από το Λονδίνο ⁽²²⁾.

5.3 Φορολογικός συντελεστής

5.3.1 Για τον φορολογικό συντελεστή έχουν διατυπωθεί διάφορες προτάσεις, σύμφωνα με τις οποίες κυμαίνεται από 0,1 έως 0,01 %. Συχνότερη είναι η αναφορά στον συντελεστή 0,05 %. Στην περίπτωση ενός παγκοσμίου συστήματος, αυτόν τον συντελεστή συνιστούμε και εμείς για τον ΦΧΣ. Είναι επαρκώς χαμηλός ώστε να μπορεί να θεσπισθεί χωρίς να ενέχει τον κίνδυνο να επηρεάσει τις βραχυπρόθεσμες συναλλαγές σε βαθμό που θα στρέβλωνε τη λειτουργία της χρηματοπιστωτικής αγοράς. Εάν όμως εισαγάγουμε έναν ΦΧΣ στο πλαίσιο ενός ευρωπαϊκού συστήματος, θα πρέπει να εξετασθεί το ενδεχόμενο χαμηλότερου συντελεστή.

5.3.2 Με την αλλαγή της συμπεριφοράς του χρηματοπιστωτικού τομέα ώστε να στηρίζεται περισσότερο στα μακροπρόθεσμα βασικά μεγέθη και ταυτόχρονα την αύξηση των δημόσιων οικονομικών, ο ΦΧΣ επιτυγχάνει διπλό όφελος. Ωστόσο, είναι σαφές ότι όσο υψηλότερος ο συντελεστής, τόσο μεγαλύτερος ο αντίκτυπος στον όγκο των βραχυπρόθεσμων συναλλαγών και, κατά συνέπεια, τόσο χαμηλότερα τα έσοδα. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να επιλεγεί ένας φορολογικός συντελεστής που θα εξισορροπεί τους δύο στόχους του ΦΧΣ –την αλλαγή συμπεριφοράς και τη δημιουργία φορολογικών εσόδων.

5.3.3 Όλα τα πραγματικά παραδείγματα φόρων ή άλλων εισφορών ανέκαθεν επιβάλλονταν σε ορισμένες χρηματοπιστωτικές συναλλαγές και όχι στο σύνολό τους. Όταν ένας φόρος επιβάλλεται στο σύνολο των συναλλαγών, δεν είναι δυνατό να είναι γνωστές εκ των προτέρων οι συνέπειες. Ως εκ τούτου, ο φορολογικός συντελεστής θα πρέπει να επανεξετασθεί για παράδειγμα μετά από τρία έτη, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν πρέπει να αυξηθεί ή να μειωθεί.

5.4 Σκοπιμότητα

5.4.1 Ένα ζήτημα διαφορετικής φύσεως είναι το πόσο εύκολη θα είναι η είσπραξη αυτού του φόρου. Οι περισσότερες συναλλαγές για τις οποίες προτείνεται ο φόρος ήδη πραγματοποιούνται ηλεκτρονικά. Αυτό σημαίνει ότι η θέσπιση αυτού του φόρου δεν συνεπάγεται ουσιαστικά κανένα διοικητικό, τεχνικό ή οικονομικό κόστος. Βέβαια, θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα ειδικό λογισμικό και έχουν ήδη πραγματοποιηθεί ορισμένες σχετικές δοκιμές.

5.4.2 Είναι απαραίτητο να επαληθευτεί η δημιουργία και η ύπαρξη καινοτόμων χρηματοοικονομικών προϊόντων που δεν φορολογούνται ή ακόμη έχουν δημιουργηθεί σκοπίμως για την αποφυγή της φορολόγησης. Τα προϊόντα αυτά πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στη βάση φορολόγησης.

5.4.3 Η αγορά των εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών δεν λειτουργεί ακόμη ηλεκτρονικά, όμως η σχετική ευρωπαϊκή νομοθεσία βρίσκεται στο στάδιο της προετοιμασίας. Η αναγκαιότητα κάλυψης των εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών σε μια οργανωμένη αγορά δείχνει ότι η κανονιστική ρύθμιση και η φορολογία, όπως ο ΦΧΣ, λειτουργούν συμπληρωματικά και όχι ως εναλλακτικές επιλογές.

⁽²¹⁾ Ανάλογοι φόροι υπάρχουν επίσης στη Νότια Κορέα, στο Χονγκ Κονγκ, στην Αυστραλία, στην Ταϊβάν και στην Ινδία, καθώς και στο Βέλγιο, στην Αργεντινή και στη Βραζιλία.

⁽²²⁾ Institute for Fiscal Studies 2002: Stamp duty on share transactions: is there a case for change? Commentary 89.

6. Επίπτώσεις

6.1 Μείωση των βραχυπρόθεσμων χρηματοπιστωτικών συναλλαγών

6.1.1 Δεν υπάρχουν ακριβείς εκτιμήσεις για τον αντίκτυπο του ΦΧΣ στις βραχυπρόθεσμες συναλλαγές, παρά μόνον εικασίες. Αυτό αποτελεί πραγματικό πρόβλημα όταν εξετάζουμε τον ΦΧΣ. Επομένως, για τη μείωση των βραχυπρόθεσμων χρηματοπιστωτικών συναλλαγών δεν υπάρχει κανένα στατιστικό στοιχείο. Οι μόνες στατιστικές εκτιμήσεις που έχουμε αφορούν το πιθανό ύψος των φορολογικών εσόδων.

6.1.2 Εμπειρικά μία επίπτωση του ΦΧΣ είναι ότι μειώνει τη ρευστότητα. Ποιο είναι όμως το βέλτιστο επίπεδο ρευστότητας; Λειτουργούσαν καλύτερα οι οικονομίες με την εξαιρετικά υψηλή ρευστότητα του 2007 σε σύγκριση με το 1990 ή το 2000; Η ρευστότητα ισοδυναμεί με το συνολικό ποσό των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών; Η απάντηση θα πρέπει να είναι αρνητική, δεδομένου ότι αρκετές από αυτές τις συναλλαγές αφορούν τους ίδιους τίτλους, με αποτέλεσμα ο συνολικός όγκος των συναλλαγών να μην συνιστά ιδιαίτερα καλό δείκτη εκτίμησης της «πραγματικής» ρευστότητας. Δεδομένου ότι ο βασικός ρόλος του χρηματοπιστωτικού τομέα είναι η χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση, σκόπιμη είναι η ευθυγράμμιση της ρευστότητας με το επίπεδο του ΑΕγχΠ. Χωρίς να έχουμε συγκεκριμένη άποψη σχετικά με τον βαθμό της μείωσης, είναι σαφές ότι η αλλαγή θα πρέπει να αφορά μια μείωση της ρευστότητας από τα επίπεδα του 2007.

6.1.3 Δεδομένου ότι ο ΦΧΣ θα πλήττει περισσότερο τις συχνότερες συναλλαγές, εκτός από τη μείωση του αριθμού των συναλλαγών, θα πρέπει να υπάρχει και μεταβολή μεταξύ των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων συναλλαγών. Κατά του ΦΧΣ προβάλλεται το επιχείρημα της ενδεχόμενης αύξησης της αδιαφάνειας της χρηματοπιστωτικής αγοράς, καθώς θα μειωθεί η συχνότητα των βραχυπρόθεσμων συναλλαγών. Με δεδομένο τον σημερινό όγκο των βραχυπρόθεσμων συναλλαγών, ακόμη και μια μεγάλη μείωση δεν θα μπορούσε να εξαλείψει όλες τις συναλλαγές ημέρας. Επίσης, δεν μπορεί να υποστηριχθεί κανείς ότι αυτή η πτυχή του χρηματοπιστωτικού τομέα ήταν αδιαφανής το 2000, για παράδειγμα.

6.1.3.1 Όπως περιγράφεται στη μελέτη του WIFO, η αυξημένη χρήση παραγώγων οδήγησε στην υπέρβαση τόσο των βραχυπρόθεσμων όσο και των μακροπρόθεσμων τιμών. Η μειωμένη χρήση παραγώγων με αυτά τα δεδομένα θα μπορούσε να μειώσει την αστάθεια των τιμών στη χρηματοπιστωτική αγορά, και όχι το αντίθετο, όπως υποστηρίζεται ενίοτε.

6.1.3.2 Οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές είναι σχεδόν ισομερώς κατανομημένες μεταξύ των τραπεζών και των άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Δεν υπάρχουν στοιχεία σχετικά με την κατανομή μεταξύ βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων συναλλαγών.

6.2 Το ύψος των δημόσιων εσόδων

6.2.1 Σύμφωνα με τη μελέτη του WIFO, ο όγκος των φορολογούμενων συναλλαγών θα μειωθεί κατά 65 %, εάν ο φορολογικός συντελεστής είναι 0,05 %. Ένας χαμηλότερος φορολογικός συντελεστής υπολογίζεται ότι θα επιφέρει μικρότερη μείωση των συναλλαγών, ενώ ένας υψηλότερος συντελεστής θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη μείωση.

6.2.1.1 Σύμφωνα με την εν λόγω μελέτη, εάν ο ΦΧΣ εφαρμοσθεί μόνο στο Ηνωμένο Βασίλειο, θα αποδώσει φορολογικά έσοδα που αντιστοιχούν στο 7 % περίπου του ΑΕγχΠ του Ηνωμένου Βασιλείου. Στη Γερμανία, το κράτος μέλος της ΕΕ με το μεγαλύτερο μερίδιο σε αυτές τις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές μετά το Ηνωμένο Βασίλειο, το αντίστοιχο ποσοστό θα ήταν λίγο μεγαλύτερο του 1 % του ΑΕγχΠ. Εάν εφαρμοσθεί στο σύνολο της ΕΕ, τα φορολογικά έσοδα θα ανέρχονται περίπου σε 1,5 % του ΑΕγχΠ, με τον μεγαλύτερο όγκο των εσόδων να προέρχεται από τη βρετανική χρηματοπιστωτική αγορά. Εάν εφαρμοσθεί σε παγκόσμιο επίπεδο, τα φορολογικά έσοδα θα αντιστοιχούν σε ποσοστό περίπου 1,2 % του παγκόσμιου ΑΕγχΠ.

6.2.2 Στη μελέτη των CEPR και PERI, τα σενάρια σχετικά με τη μείωση του όγκου των συναλλαγών κυμαίνονται από 25 % έως 50 %. Προκειμένου να διευκολυνθεί η σύγκριση με τα αριθμητικά στοιχεία της μελέτης του WIFO, παρέχουμε στοιχεία μόνο για τη μείωση κατά 50 % της βάσης φορολόγησης. Στην εν λόγω μελέτη παρέχονται αριθμητικά στοιχεία για ξεχωριστά είδη συναλλασσόμενων στοιχείων. Τα ποσά που εκφράζονται στη μελέτη σε δολάρια ΗΠΑ μετατράπηκαν σε ποσοστά του ΑΕγχΠ των ΗΠΑ.

— Μετοχές και τίτλοι 0,75 %

— Ομόλογα 0,18 %

— Δικαιώματα προαίρεσης 0,03 %

— Άμεσες πράξεις συναλλάγματος 0,05 %

— Προθεσμιακές πράξεις 0,05 %

— Συμφωνίες ανταλλαγής 0,16 %

— ΣΥΝΟΛΟ 1,23 %

6.2.3 Οι δύο μελέτες καταλήγουν περίπου στα ίδια αποτελέσματα για την Ευρώπη και τις ΗΠΑ. Από τη μελέτη των CEPR και PERI προκύπτει επίσης ότι οι άμεσες πράξεις συνιστούν πολύ μικρό μερίδιο των συνολικών συναλλαγών.

Βρυξέλλες, 15 Ιουλίου 2010.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Mario SEPI

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

στη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Οι ακόλουθες τροπολογίες απορρίφθηκαν από τη σύνοδο ολομέλειας, αλλά συγκέντρωσαν τουλάχιστον το ένα τέταρτο των εκπεφρασμένων ψήφων:

Σημείο 1.10 – Τροπολογία 1 του κ. SARTORIUS

Να τροποποιηθεί ως εξής:

«1.10 Ο δεύτερος στόχος του ΦΧΣ είναι η συγκέντρωση δημόσιου χρήματος. Αυτή η νέα πηγή εσόδων θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει κατά πρώτο λόγο για τη χρηματοδότηση ενός Ταμείου Εξυγίανσης ή Εγγυήσεων, που θα αναλαμβάνει το κόστος ενδεχόμενων μελλοντικών τραπεζικών κρίσεων, για τη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες, για τη χρηματοδότηση των πολιτικών για το κλίμα στις αναπτυσσόμενες χώρες ή για την ελάφρυνση των δημόσιων οικονομικών. Το τελευταίο αυτό σημείο συνεπάγεται επίσης ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας θα επιστρέψει τις κρατικές ενισχύσεις. Μακροπρόθεσμα, τα έσοδα από τον φόρο θα πρέπει να αποτελούν μια νέα πηγή δημόσιων εσόδων.»

Αιτιολογία

Υπήρξαν κράτη μέλη όπου δεν χρησιμοποιήθηκαν δημόσιοι πόροι για τη διάσωση τραπεζών και, συνεπώς, οι τράπεζες δεν απετέλεσαν βάρος για τα δημόσια οικονομικά. Ωστόσο, είναι σκόπιμο να προληφθούν ενδεχόμενες μελλοντικές κρίσεις και είναι προφανές ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να συνεισφέρουν στο Ταμείο αυτό, αποκλειστικός στόχος του οποίου θα είναι να εγγυάται ότι η διαχείριση της πτώχευσης ενός αφερέγγυου φορέα θα γίνεται ομαλά, χωρίς να αποσταθεροποιεί ολόκληρο το χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Σημείο 4.2 - Τροπολογία 4 του κ. SARTORIUS

Να διαγραφούν οι δύο πρώτες φράσεις του σημείου και να αντικατασταθούν από τη νέα διατύπωση που προτείνεται για το σημείο 1.10:

«4.2 ~~Ο άλλος βασικός στόχος του ΦΧΣ είναι η συγκέντρωση δημόσιου χρήματος, καθώς ο ΦΧΣ θα αποφέρει σημαντικά έσοδα. Η συζήτηση σχετικά με τους τρόπους αξιοποίησης αυτών των νέων εσόδων θα πρέπει να εξετάζει τη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες, τη χρηματοδότηση των πολιτικών για το κλίμα στις αναπτυσσόμενες χώρες ή την ελάφρυνση των δημόσιων οικονομικών που έχουν επιβαρυνθεί λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης.~~ Ο δεύτερος στόχος του ΦΧΣ είναι η συγκέντρωση δημόσιου χρήματος. Αυτή η νέα πηγή εσόδων θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει κατά πρώτο λόγο για τη χρηματοδότηση ενός Ταμείου Εξυγίανσης ή Εγγυήσεων, που θα αναλαμβάνει το κόστος ενδεχόμενων μελλοντικών τραπεζικών κρίσεων. Το τελευταίο αυτό σημείο συνεπάγεται επίσης ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας θα επιστρέψει τις κρατικές ενισχύσεις. Μακροπρόθεσμα, τα έσοδα από τον φόρο θα πρέπει να αποτελούν μια νέα πηγή δημόσιων εσόδων. Μετά τις πρόσφατες πολιτικές συζητήσεις εντός της ΕΕ, το πιθανότερο είναι να αξιοποιηθεί ως πηγή δημόσιων εσόδων.»

Αιτιολογία

Η αυτή με του σημείου 1.10.

Σημείο 4.2.3 - Τροπολογία 5 του κ. SARTORIUS

Να προστεθεί νέα φράση στο τέλος του σημείου:

«4.2.3 Στο μέλλον ο ΦΧΣ θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως μια νέα πηγή δημόσιων εσόδων. Δεδομένου ότι οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες δεν επιτίθονται στον ΦΠΑ προκειμένου να φορολογούνται λιγότερο από την πλειονότητα των υπόλοιπων υπηρεσιών και με δεδομένα τα υψηλά κέρδη του χρηματοπιστωτικού τομέα, κρίνεται σκόπιμη η αύξηση της φορολόγησης του τομέα αυτού. Ωστόσο, αυτή η νέα πηγή εσόδων θα μπορούσε να αξιοποιηθεί κατά προτεραιότητα για τη χρηματοδότηση ενός Ταμείου Εξυγίανσης ή Εγγυήσεων, που θα αναλαμβάνει το κόστος ενδεχόμενων μελλοντικών τραπεζικών κρίσεων.»

Αιτιολογία

Είναι ευρέως αποδεκτό στη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών ότι, εάν ο αποκλειστικός στόχος είναι η εισπραξη, η επιβάρυνση των συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων δεν συνιστάται, λόγω των ενδεχόμενων δυσμενών συνεπειών. Είναι προτιμότερο να επιβαρύνεται το αποτέλεσμα, επειδή η επιβάρυνση των συναλλαγών έχει αλυσιδωτές αντιδράσεις και αυξάνει τις τιμές. Υπάρχουν πιο αποτελεσματικά μέσα για την επίτευξη εισπράξεων.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ:	52
Ψήφοι κατά:	91
Αποχές:	9

Σημείο 1.11 - Τροπολογία 2 του κ. SARTORIUS

Να διαγραφεί η τελευταία πρόταση:

«1.11 Ο ΦΧΣ θα έχει προοδευτικό χαρακτήρα, εφόσον οι πελάτες των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και τα ίδια τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όταν πραγματοποιούν συναλλαγές για λογαριασμό τους, αντιπροσωπεύουν το πιο εύπορο κομμάτι της κοινωνίας. Επιπλέον, θεωρείται ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας δεν καταβάλλει τις δέουσες φορολογικές εισφορές.»

Αιτιολογία

Η δήλωση αυτή είναι αβάσιμη. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας συμβάλλει στη δημοσιονομική προσπάθεια όπως οποιοσδήποτε άλλος. Με ποιον τομέα τον συγκρίνει ο εισηγητής; Ποια αριθμητικά στοιχεία μπορεί να παράσχει προς επίρρωση του ισχυρισμού του;

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ: 65
Ψήφοι κατά: 102
Αποχές: 10

Σημείο 1.16 - Τροπολογία 3 του κ. SARTORIUS

Να προστεθεί νέο σημείο μετά το σημείο 1.16:

«1.17 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι ο φόρος αυτός είναι πιθανό να έχει δυσμενή επίπτωση στους τελικούς καταναλωτές, είτε αυτοί είναι επιχειρήσεις είτε φυσικά πρόσωπα, καθώς θα αυξήσει το κόστος των πιστώσεων και θα μειώσει την απόδοση της αποταμίευσης.»

Αιτιολογία

Πρόκειται για μια δήλωση που αντιστοιχεί στην πραγματικότητα και, επομένως, πρέπει να αναφερθεί στη γνωμοδότηση. Ο φόρος θα έχει πράγματι αρνητικό αντίκτυπο στη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας, σε μία πολύ κρίσιμη περίοδο.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ: 62
Ψήφοι κατά: 116
Αποχές: 4

Η διατήρηση του κειμένου της γνωμοδότησης του τμήματος στο σημείο 5.3.1 απορρίφθηκε από τη σύνοδο ολομέλειας υπέρ της κατατεθείσας τροπολογίας, αλλά συγκέντρωσε τουλάχιστον το ένα τέταρτο των εκπεφρασμένων ψήφων:

Σημείο 5.3.1 - Τροπολογία 8 του κ. NYBERG

Να τροποποιηθεί ως εξής:

«5.3.1 Για τον φορολογικό συντελεστή έχουν διατυπωθεί διάφορες προτάσεις, σύμφωνα με τις οποίες κυμαίνεται από 0,1 έως 0,01 %. Συχνότερη είναι η αναφορά στον συντελεστή 0,05 %.. Στην περίπτωση ενός παγκοσμίου συστήματος, αυτόν τον συντελεστή των ~~των οποίων~~ συνιστούμε και εμείς για τον ΦΧΣ. Είναι επαρκώς χαμηλός ώστε να μπορεί να θεσπισθεί χωρίς να ενέχει τον κίνδυνο να επηρεάσει τις βραχυπρόθεσμες συναλλαγές σε βαθμό που θα στρέβλωνε τη λειτουργία της χρηματοπιστωτικής αγοράς. Εάν όμως εισάγουμε έναν ΦΧΣ στο πλαίσιο ενός ευρωπαϊκού συστήματος, θα πρέπει να εξετασθεί το ενδεχόμενο χαμηλότερου συντελεστή.»

Αιτιολογία Για την ενημέρωση της γνωμοδότησης, πρέπει να ληφθεί υπόψη το αποτέλεσμα της συνόδου της G-20 στο Τορόντο.»

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ: 102
Ψήφοι κατά: 52
Αποχές: 15